

ERDÉLYI GAZDA

MECJELNIK

minden pénteken
legalább egy iven
és az egyleti tagoknak
ingyen
küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 ft. félévre 2 ftal fizet-
hetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és érték küldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ

(Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz)

a lap szellemi részét illető küldemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

(Gamauf Vilmos e. titkárhoz)
czimzandók.

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET KÖZLÖNYE.

Hirdetési díjszabályzat.

	széri hirdetéskor					
	1-11	1-31	1-61	1-121	1-241	1-52
	ft	kr	ft	kr	ft	kr
$\frac{16}{16}$ lap	14	36	70	120	200	360
$\frac{9}{16}$ "	7	18	35	60	100	180
$\frac{7}{16}$ "	3	50	9	17	50	30
$\frac{2}{16}$ "	1	75	4	50	8	75
$\frac{1}{16}$ "	90	2	25	4	40	7
				50	12	50
						22
						50

Nagyobb hirdetéseknel külön kedvezmények.
Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor
a hirdetés megjelenik.

A szíves megrendelésben világosan kérjük kitenni;
mennyi helyet igényel a beküldő mellékelt hirdetés
számára.

Hirdetéseket elfogadnak lapunk kiadó hivatala
és a r. k. Lyceum nyomda központi irodája (főter gr. To-
leki Domokos-ház.) Mellékletek 5 o. é. ftba számít-
tatnak.

Lapfelügyelő bizottság: Paget János elnök; Berde Áron, b. Huszár Sándor, Kodolányi Antal, Mina János, Nagy Ferencz, Szabó Samu, Szentgyörgyi József.

Értesítés.

Az erdélyi gazdasági egylet alapító és rész-
vényes tagjai ezennel tiszteletteljesen értesített-
nek, hogy hátralék- és folyó évi alapítványi
kamat- illetőleg részvénydíjaik befizetése cél-
jából az egylet pénztári hivatala által az után-
vételi jegyek sept. hó 26-án kiküldettek. Fel-
hívjuk ennél fogva egyletünk t. tagjai, hogy a
kékek szülő utánvételi lapokat pontosan kivál-
tani s az utánvételi lapon levő szelvényt mint
ideiglenes nyugtát addig is megtartani szivesked-
jenek, míg a pénz beérkezése után, postafor-
ultával, a rendes pénztárkönyvi nyugta kezük-
hez juttathatnak.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgató
választmányának Kolozsvárt 1874. szeptemberhó
1-én tartott üléséből.

Báró Huszár Sándor
egyleti alelnök.

Gamauf Vilmos
egyleti titkár.

Értesítés.

Az erdélyi gazdasági egylet hivatalos he-
lyiségeit f. 1874. évi szeptember hó 30-ától
szedve sétatér utcába a 13. számú
házhoz tette át.

Kelt Kolozsvárt, 1874. szeptemberhó 29-én.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Az erdélyi gazdák harmadik vándorgyűlése.

(G. V.) Az erdélyi gazdák harmadik vándorgyű-
lése már a múlt 1873. évben lett volna megtartandó,
de az uralkodó cholerajárvány, a rosz termés és más
kedvezőtlen körülmények gátat emeltek a dicséretes
szándék kivitele elé! Az elhalasztás kétkedő kedé-
lyeknek azon, bár csak suttogva kiejtett gyanu nyil-
vánítására adott alkalmat, hogy az 1871-ben oly
nagy lelkesedéssel életbe hivatott intézmény nem bir
kellő alappal életképességének bebizonyítására. Kik
ezt hitték, fényesen meglettek czáfolva azon gyűlés
és tárlat által, melynek Hunyadmegye áldozatkész
közönsége saját székhelyén, a regényes fekvésű Déva
városában vendégszerető hajlékot bocsátott rendel-
kezésére!

Már az u. n. ismerkedési estély alkalmával so-
kan gyülekeztünk a nemzeti kaszinó csinos termébe és
a kölcsönös bemutatások után, az erdélyi gazd. egy-
let alelnöke, Báró Huszár Sándor, azon indítványt
terjeszté a jelenlévők elé, miszerint kéressék fel egy
kijelölő bizottság, mely az egyes juryk névsorát meg-
állapítva, azt elfogadás végett a másnapi gyűlésnek
bemutassa; mely időnyerést célzó gyakorlati indít-
vány egyhangulag elfogadtatott. Nyolcz órakor az in-
téző bizottság mint házi gazda, Hunyadmegye nevé-
ben estebédre hívta a tagokat, mely a Bauer szálló-
dában komoly és vig, unalmas és mulattató pohárkö-
szöntésekkel folyt le.

October 2-án délelőtt 10 órakor az erdélyi gazd. egyesület érdemdús, köztisztelőben álló elnöke, Gróf Mikó Imre, a vándorgyűlést velős beszéddel megnyitván, mindenekelőtt a hatóságok és egyesületek képviselőit jelentkezésre kérte fel. Örömmel tapasztaljuk, hogy ezen képviselőlet évről évre nagyobb mérvet ölt és hogy egyáltalában az ifju vándorgyűlési intézmény már oly tekintélyes törzsközönsséggel bír, mely annak — legalább a mi hitünk szerint — nem csak fennállást, de évről évre áldásthozóbb hatáskört biztosít! Képviselve voltak: a földmívelési ministerium — k. monostori m. k. gazd. tanintézeti igazgató Lakner József által, — Belső Szolnok- Alsó Fehér- Kolozs- Torda- és Hunyadmegyék; Aranyos- Maros- és Udvarhelyszékek; Károly-Fehérvár, Nagy-Enyed, Torda és Felvincz városok; az országos magyar gazdasági, a bihari, küllömgyei és torda-aranyosi gazd. egyesületek; a birodalom másik feléből az alsó és felső ausztriai, a stíriai és gallicziai országos gazd. egyesületek. A kijelölő bizottság javaslata csekély módosítással elfogadtatván, az erdélyi gazd. egyesület titkára, Gamauf Vilmos „Egy gazdasági egyesület szervezése és hivatása” című korszerű értekezését olvasá fel, melynek kapcsán Kodolányi Antal az indítványozott helyi egyesületek részére alapszabályokat kidolgozni s azokat a jövő évi vándorgyűlés rendelkezésére bocsátani késznek nyilatkozott. A napirend folytán oenológiának nestora, az elmélet és gyakorlatnak egyaránt avatott bajnoka: Nagy Ferencz adta elő szokott alaposággal és kiapadhatatlan humorral fűszerezett nagybecsű munkáját: „Egy — vagy több fajmívelés a szőlészetben,” mely feszült figyelemmel kísérve a gyűlés osztatlan tetszésével találkozott. Ez alkalommal egy megjegyzést nem hallgathatunk el, azt t. i. hogy még eddig sajnálattal nélkülözzük azon élénk eszmecserét, mely hivatva volna nemcsak vándorgyűléseinknek érdekességét emelni, de a vitatott tárgynak többoldalu megvitatása által, az igazság kiderítéséhez tetemes mérvben járulni s így gazdaközönységünknek a követésre méltó legmegbízhatóbb vezéreket feltárni.

A napirend ki lévén merítve, elnök a tárlat megnyitására vezeté a tagokat. A mi magát a tárlatot illeti, tagadhatatlan, hogy az sem a gazdag Hunyadmegye, de legkevésbé a kincses erdélyi rész gazdasági állapotát csak megközelítőleg is híven vissza nem tükrözé; de másrészt tekintve a kedvezőtlen időjárás befolyását úgy a magvasak, mint a gyümölcsök fejlődésére nézve; mindenekfelett pedig méltányolva a

kezdet elodázhatlan nehézségeit, kielégítő eredményt jegyezhetünk fel, mely fájdalom. csak kevesek önfeláldozó buzgalmának köszönhető.

Az állattárlat mennyiségileg csekély, minőségileg szép képviselőletet mutatott; sajnos, hogy a bemutatott állatpéldányoknak gyér száma, valamint a tenyésztési adatok hiánya miatt, megbízható tudomást nem nyerhettünk arról, vajon ezen fajták és törzsek megfelelnek-e az őket uraló viszonyoknak, s ha nem: a tenyészetnek mely irányban kellene indulnia?

A terménytárlat mennyiségi képviselőlete szintén alig elégitett ki; gabona szépen, de kevés mintában, vetemény közepesen, gyümölcs aránylag legjobban volt bemutatva; a méhészet gyengén, a házi ipar meglehetősen volt képviselve. A szervesetlen termékek és faneműeket illetőleg, megütközéssel tapasztaltuk, — éppen Hunyadmegyében — hogy a kiállításra első sorban hivatott, úgy magán- mint kincstári birtokok megbocsáthatlan közönye a méltán várt érdekes kép szemlélésétől majdnem teljesen megfosztott! Bor közepes számban, jó minőségben; eszköz és gép felette csekély mérvben volt képviselve.

A tárlat rendezése — tekintve azon véghetetlenül nehezítő körülményt, hogy gazdáink, kevés kivétellel, az utolsó perczen szolgáltatják kézhez kiállítmányaikat — kifogástalan, részletenként kiválóan csinos volt és a rendező bizottság nemes izléséről fényes tanubizonyoságot tett.

Déli két órakor ismét mint Hunyadmegye közönységének vendégei foglaltunk helyet a dusan rakott asztaloknál és megemlékezvén „a legelső magyar emberről, a királyról,” továbbá földmívelési ministeriumunk avatott vezetőjéről; feltartóztatathatatlantul megindult a pohárköszöntések rohanó árja, mely úgy hazánk ismert és kipróbált jeleseit, mint a reményteljes epigonokat szószapora hullámaira emelte!

A harmadik nap a jószágszemlélő bizottságok kiszállásának és az osztály-juryk munkálatainak volt szánva. Estve a hunyadmegyei nőegylet, szövetkezve a dévai önkéntes tüzoltó egylettel, fényes bált rendezett, mely Hunyadmegye szépeiből gyönyörűen viruló koszorut mutatott be.

A második és egyszersmint zárulás octoberhó 4-én Gróf Mikó Imre távollétében, az erdélyi gazd. egyesület alelnöke, Tisza László elnöklete alatt nyílt meg. László Ignác „Hunyadmegye erdőségei” című értekezése, tömör irállyal, számos gyakorlati példával, erdészetünk fogyatkozásait a tárgyát teljesen átértő

szakember avatottságával mutatta be és indítványa nyomán egy felirat felterjesztése határozatott el, mely képviselőházunk előtt ezen hiányokat felfejtve, mielőbbi és erélyes orvoslást kér. A borászati körutat végzett bizottság nevében Dr. Wolff Gyula tett jelentést: egyaránt alapos, mint formailag is gyönyörűen kidolgozott műve a vándorgyűlési jegyzőkönyv egyik legdrágább gyöngyét képezi. A jószágszemlélő bizottságok előadói, a dévai uradalomról, maros illyei és branyicskai gazdaságokról, végre a cserna-kereszturi kisgazdaságról tettek jelentést, mely bíráló ismertetések közül főleg kolos-monostori tanár Vörös Sándor szakszerű dolgozata magasodik ki. — Az osztály-juryk jelentései sok érdekes adatot tartalmaztak, bár azt itt-ott elkerülhetlenné vált sietség nem ritkán az alaposság rovására esett.

A napirend kimerítése után az indítványokra került a sor. Első Velics Ödön emelt szót, ki Tordamegye, Torda városa és a torda-aranyosi gazd. egyesület nevében 1875. évre Tordára hívá meg a vándorgyűlést, mely indítvány közhelyesséssel és hálás köszönettel elfogadtatott. A gyümölcsfajok névszerinti meghatározása tárgyában Nagy Ferencz és társai, a gyümölcsészeti statistika érdekében Bereczki Sándor tettek indítványt; általános bírálati eljárás és elvek megállapítását; több országos fontosságú ügy — többek között egy külön földmívelési ministerium — érdekében Tisza László és társai szólaltak fel. Borsodi Demeter Lajosnak, ki lankadatlanul a székely népipar fejlesztésén, értékesítésén fáradozik, és ki összes kiállítványait az alakítandó hunyadmegyei gazd. egyesület javára ajánlotta fel, jegyzőkönyvi elismeréssel adózott a vándorgyűlés. Elnök néhány szóval megköszönvén a szives bizalmat, zajos éljenzés között a gyűlést bezárja. Délután 4 órakor jutalomosztásra gyűlt össze az érdeklött közönség, mire a tárlat javára átengedett tárgyak elárverezése következett. Nem lesz felesleges megemlíteni, hogy ezen harmadik vándorgyűlésnek 176 igazolt tagja volt, tehát 54-el több, mint a Dicső-Szent-Mártonban tartott másodiknak, mely tetemes gyarapodás a legkedvezőbb kiállításokat nyújtja a jövőre nézve is.

Nem szabad hallgatással mellőznünk azon szép kirándulásokat sem, melyekben főképen az intéző bizottság szives és előrelátó gondoskodása folytán részesheltünk. Vajda-Hunyad festői szép várát a tagok legnagyobb része meglátogatta s a profán épi-

tészet e műremekében gyönyörködött. Sok tatarozás és újépítkezés történt ugyan már eddig is; de szerény véleményünk szerint, nagyobb erővel kellene a munkához fogni, hogy a létesítettek kellően biztosítottassanak a kedvezőtlen időjárás behatása ellen.

A vajda-hunyadi kirándulások még a vándorgyűlés tartama alatt történhettek meg, mert a vár közelsége ezt megengedé; több időt, egy egész napot, a petrozsényi ut igényelt, melyre a tagoknak alig harmadrésze vállalkozott. Hétfőn octoberhó 5-én reggeli 5 órakor indult el az első erdélyi vasut külön vonatja, mintegy 80 résztvevővel, közte számos szép hölgygel. Első huzamosabb megállásunk a kaláni vaskohónak volt szánva, hol mintegy három óranegyednyi idő alatt, az érdekes telepet egy ottani mérnök szives vezetése alatt megtekintettük. Váralja Hátszegen a társaság vállalkozóbb férfiai a rendelkezésükre álló lowrykba — nyitott szenes kocsikba — szállottak át s a kissé szokatlan közlekedési eszközzel csakhamar megbarátkozva, nagy érdekléssel szemlélték Hunyadmegye classikus földjének e szép vidékét. Pujon új és valljuk be igen kellemes meglepetés várt a kényutazókra, melyet Puj Zsigmond t. tagtársunknak köszönhattunk, ki nagymérvű sajt, szalámi és szilvorium készlettel megzsibadt idegeinket felfrissítette. Nem is hiányzott a hálás palack-köszöntés és egymásik társunk velős szavakban tolmácsolta a „tisztelt kényvonat“ őszinte érzelmeit.

E kedélyes intermezzo után mindinkább feljebb haladtunk a némely részletében meglepő merészséggel épített pályán, Erdély Semmeringjén, míg több kisebb nagyobb alaguton áthaladva Bániczát, illetőleg a Csetatye Boli barlangja nyílását el nem értük. A barlang közvetlen közelében magas mészsziklatomb emelkedik ég felé, maga a barlang nagy terjedelmű, több felső osztálylyal bir, de a benne folydogáló patak a járó-kelő lépteinek gyorsan határt szab és csak lovast enged eljutni a másik nyiláshoz, mely a vasuti töltéssel szemben mutatkozik. Néhány percz mulva Petrozsénybe érve, az egész társaság azon kicsiny kocsikon foglalt helyet, melyek a szén elszállítására szolgálnak és a bányapályán először a Deák Ferencz, továbbá a Lónyai bányához jutott. Gyönyörködve szemléltük a természet pazar mennyiségben felhalmozott kincseit, a fekete gyémántokat és hosszas fáradságos gyaloglás után ismét a szénpálya segítségével

Petrozsénybe, onnan baj nélkül kedves ideiglenes otthonunkba Dévára visszatértünk.

E minden tekintetben sikerült kirándulás — melynek részletesebb leírása majd a tárczairót, majd a szakembert illetné — új babérlevelet fűzött derék intéző bizottságunk érdemkoszorujához. Fogadják e helyen is őszinte hálánknak kifejezését, azon buzgó fáradozásért, melyet nemcsak ez alkalommal, hanem egész ottlétünk alatt úgy a gyűlés és tárlat ügye, mint igénytelen személyeink iránt kifejtteni szivesek voltak. E tekintetben az érdem oroszánrésze kétségkívül a jegyzőt Sándor Miklóst illeti, ki már hetek óta minden szabad perczét ezen ügynek szentelve, éber gondnal, szeretetreméltó tapintattal igyekezett azon, hogy a vándorgyűlés minden mozzanata — mennyire az tőle függött — a legszebben sikerüljön. Jutalmazza intéző bizottságunknak e derék tagját — ki szerényen visszavonulva mindenféle szerepléstől, melyre különben oly bő alkalom nyílt; mintegy láthatlanul, észrevétlenül, mesés gyorsasággal végzé a vállaira nehezedő munkát — azon édes tudat, hogy vándorgyűlésünk minden tagja a lefolyt napok számos szép emléke között, az ő nevének hálás kebelben maradandó helyet szentel!

Gazdasági szemle a bécsi közkiállításon.

(Folytatás.)

Azon pár sorban, melyek az állatkiállításról szóló közleményeket megelőzték, beosztottuk a lovakat: a keleti, nyugoti, a kettő közötti keverék és lovacska fajtákra; leírásunkban haladván, jelenleg a kiállítás azon részletéhez érünk, jobban mondva azon tartományok tenyésztését iparkodunk a tisztelt olvasó elé vezetni, hol a nyugoti ló tenyésztése elterjedt, melyeket joggal ezen ló hazájának nevezhetünk.

A nyugoti ló a keletinél petyültebb, a testét alkotó szervek tömegesek, különösen izom és csont, de ezen szervek fajsúlya csekélyebb, mint a minő szilárd szervezetű lovaknál szokott lenni. Ezen tömeges test nagy izom-masszával ennek, továbbá súlya következtében nagy utánna akasztott terhet el tud mozdítani és meglepő azon tehermozdítási képesség, melyet ezen lovak lassu munkájok alkalmával kifejtének.

Tehát a nyugoti ló munkás, helyesebben igás ló, — vannak közöttük a legnehezebbek, vannak nehezek és vannak olyanok, melyek mezőgazdasági munkák végzésére igen alkalmasak.

A kiállításon egy külföldi — észak-német — szakember azt kérdezte tőlünk, hogy jellegeznénk szemben a keleti lóval ezen nyugoti nehéz lovakat? S ő azt a feleletet nyerte: „a tiszta keleti ló a mult, a nyugoti könnyű, de

különösen a nehezebb lovak a jelen és a jövő lovai Európában; mert mentől inkább terjed a cultura, mentől intensivebbül kezeltetik a mezőgazdasági üzlet, az ipar mentől szélesebb kört nyer, ezen élő locomotorok: az igás lovak annál szükségesebbé válnak és becsük annál inkább növekszik; ellenben mentől jobb utak és vaspályák készülnek, a gyors ló a hosszú iramra képes tovaszállító szüksége annál inkább csökken és a szilárd, mozgékony, edzett ló nagy beccsel leginkább csak hadászati szempontból fog birni.“

Ezen fent mondottak alapján, ha egy tenyésztő azt kérdezné tőlünk, hazánkban milyen lovakat tenyészsen? nem adhatnánk közvetlen választ, azt kellene felelnünk: vizsgálja meg viszonyait, vessen számot a vidékkel, annak culturalis állapotával, az utak minőségével és azon távolságokkal, melyeket a lovaknak be kell járni és látni fogia, miszerint hazánk nagyobb, különösen keleti részében, a keleti vér még nagyon indicált, először az elmondottak miatt, másodsor, hogy javítson azon merev szilárdságu hazai és hasonló eredetű anyagon, mely népünk birtokában van. Később majd — megtartván a correctebb alkatot — ezen tenyészanyag tömegesebbé tehető és ha majd a cultura fokozódik, ezzel együtt a szakértelem fejlődik, a nyugoti ló, könnyű, vagy a könnyű és nehezebb közötti félvér, de mindenesetre nagyobb, tömegesebb, erősebb és így értékesebb anyag tenyésztésének (egyes területeken kivéve) mi sem állja útját.

Na de most engedelmet kérve e kis elmefuttatásért, térjünk vissza leírásunk kerékvágásába.

A nyugoti nehéz ló, eredeti hazája az Alpes és azt hisszük, minden a nyugaton tenyésztett nehezebb lófajta eredetileg innét származik. Az Alpesek nehéz törzseinek is van egy anyatörzse és ez a Salzkammergut és Stiria felső részében van elhelyezve és ezen ló noriai ló névvel neveztetik.

A noria-i ló legszebb példányai Karinthiától egészen fel Felső-Ausztriáig, leginkább kisbirtokosok kezeiben vannak; a legtömegesebbek a Pinzgauban, a legerőteljesebbek Felső-Stiriában Irding vidékén, a legmozgékonyabbak a Száva völgyén és Karinthia felső szélén vannak elterjedve.

Az Alpesek hazánk nyugoti szélén enyésznek el és velük együtt a noriai ló tenyészterülete szintén megszűnik. Egy pont, hol hazánkban meglehetősen tisztavérben tenyésztek, Vas megyében a Pinkaföld; mint átmeneti fajtát pedig, mely a keleti vért a nyugot lovával köti össze, a Muraközben találjuk ezen fajtát és a muraközi, mint gazdasági igás ló, méltán megérdemli jó hírnevét.

Tehát ezen fontos igás lófajta, a noriai ló, a bécsi világtárlaton következő módon volt kiállítva:

A karinthiai gazdasági egyesület területén tenyésztett és kisebb birtokosok tulajdonát képező 4 darab lovat állított ki, melyek tömeges, de elég szilárd testalak, jól alkotott vétagok és helyes mozgásuk által megnyerték a szemlélőket, ezek a kisebb noriai lovakhoz voltak sorolhatók.

Legérdekesebb a stíriai lótenyésztési egyesület kiállítmánya volt; ez 28 darab lóban a szép kis ország lótenyésztését szemléltethetővé tenni iparkodott; de tett még mást is, mit a kormányoknak, melyek a lótenyésztés gyámjai (kisebb-nagyobb mértékben kell hogy legyenek) nagyon ajánlhatunk, hogy t. i. a lótenyésztésnél befolyással bíró közegei által oda hassanak, hogy ezek a stíriai példát szem előtt tartva vidékükön a tenyésztermék (Schläge) határolását megkezdeni és törhetetlenül keresztülvinni minden eszközzel törekedjenek.

A stíriai lótenyésztési egyesület az országot négy tenyészkerületre osztotta, u. m.:

- a noriai,
- a feistritz-rabthaal-i,
- a luttenberg-i,
- a noriai-arab kerületekre.

A noriai kerület öt mént és nyolcz anyakanczát küldött, melyek roppant testtömegük által megleptek mindenkint; ezen igen nehéz ígás lovak méltó elismerést arattak.

A feistritz-rabthaal-i vidék öt anyakanczát exponált, melyek elegendő massával bírtak, de mozgékonyaságuk folytán nagyon használható gazdasági ígáslovaknak mondhatók, sőt kettő közülök még omnibuszban is kellő szolgáltatásokat tehetett.

A luttenberg-i tenyészkerületből valók gazdasági lónak, közuti pályába, könnyebb omnibuszlónak is nagyon megfeleltek és csak gratulálni lehet azon iránynak, melyet mint a kiállított négy anyakancza mutatta, ezen vidék támogatva viszonyai által, maga elé tűzött.

A noriai-arab tenyészkerület hat anyakanczát állított ki, melyek a kocsilóhoz kötött igényeknek megfelelhettek, de ezen egyedeken hiányzott azon egyöntet, melyet a kellő jelleg követel.

Voltak olyanok, kik szóval- ismét mások kik tollal iparkodtak azon érdemet homályosítani, mely a lótenyésztési egyesületet nagyon méltán megilleti, voltak — kik mert mást nem tudtak mondani, azt hányták föl a stíriai kiállítmánynak — „nem ér semmit, nincs benne a kellő jelleg” Mi elismerjük a kiállítmány jó oldalát, de nagyon

el kell ismernünk az egyesület érdemet, mert ez mutatta be először a vidéki lótenyésztést illetőleg mi a földadat, fáradhatatlan szorgalommal ez körvonalazta a tenyészkerületeket, melyeket a Dr. Wilhelm tanár által kiállított hipponológiai mappán láthattunk.

De nem czáfoltuk meg azon vádat, hogy nincs a stíriai kiállítmányban jelleg, ezt nem is akarjuk teljesen megczáfolni, mert a noriai arab kerületben csakugyan nincs jelleg, de ezen vád nem áll a többiekre, és azért lelki ismeretes ítész vagy hallgat; vagy pedig — és ez az igazabb ut: egyenesen meg nevezi azon kerületet, hol a jelleg-nélküliséget látni véli, de általánosságokkal nem discreditiroz valamit, mi határozottan jó, s a hol nem jó, ott megnevezi miért nem, azaz elmondja, hogy a hadászati célnak nagyon és egyoldaluan való szemelőttartása okozta, hogy egy jellegtelenebb keverék létesült. A jelen idő a mult hibáját sinli és sok idő fog kelleni míg azon csorbák, melyeket a lótenyésztés akkori gyámjai ejtettek kiközösörltetnek.

Mi a szomszédoknak, az ott működő derék szakférfiaknak köszönettel tartozunk, mert a stíriai kiállításból a tenyészkerületek létesítését és az ott kezelt anyag jellegezését illetőleg igen sokat tanultunk.

A salzburgi tenyészbizottmány is rendezett egy gyűteményes kiállítást és nyolcz darabbal mutatta be e regényes kis tartomány tenyészanyagát. A kiállított egyedek hasonlítottak a Stíriából kiállított nehéz noriaihoz, valamivel még tömegesebbek voltak és jól képviselték a Salzkammergut legnehezebb lovait.

Megjegyezzük hogy a Stíriából valamint Salzburgból kiállított lovak egytől-egyig parasztagdák tulajdonát képezték, és azok által lettek tenyésztve.

Még meg kell említenünk azt, hogy az osztrák cs. k. földmívelési ministerium a birtokában levő jó noriai vérű tenyészmenek közül — melyek ménállomásokra osztatnak ki, szintén állított ki néhányat, és ezek közül különösen kettő, a nagy testtömeg és ennek daczára a könnyű mozgékonyaság által bámulatra ragadták a nézőket.

(Folyt. következik.)

T A R S A L G Ó.

Gyümölcsizelés 1874. szeptember hó 6. 13. 20 és 27-én.

1., A l m á k.

Tulipán alma, az erd. gazd. egyesület köztelkéről, közép nagyságu, kerekded, őszi alma; nem volt teljesen érett.

Nyári parmain, (revali körte izü) Brassai Józseftől, kissé lapos, kemény husu, zamatos, gyenge savanyval.

Eper alma, Brassaitól, kerekded, veres és fehér folttokkal, jó édes alma s főelőnye az, hogy minden évben bőven terem.

Nyári gravensteini, Brassaitól, lapos csikkal ellátott, közép minőségű, de termékeny alma.

2., K ö r t é k.

Stuttgarti méz édes, Szentgyörgyi Józseftől, közép nagy, felséges jó körte s bőtermő.

Desiré Cornelis, az erd. gazd. egyesület köztelkéről, finom olvadó husu, leves körte; tenyésztésre méltó.

Bergamotte reinette, a gazd. egyesület köztelkéről; alakra nézve hasonlít a császár nyári körtéhez, jó, olvadó husu körte.

Bonne de Folcan, Szentgyörgyi Józseftől, alakja kerekded, finom édes izü; tenyésztésre méltó.

Esperon d'Été, Brassai Józseftől, felséges izü s tenyésztesre méltó őszi körte.

Ferdinand de Mestre, a gazd. egyesület köztelkéről, keskeny nyakú, leves, zamatos körte; tenyésztésre ajánlható.

Poire d'Orgeat, a gazd. egyesület köztelkéről, világos sárga színű, nagyon kemény husu körte.

General Dutilleuil, a gazd. egyesület köztelkéről, kisdéd, közép minőségű körte.

Poire de Tongre, a gazd. egyesület köztelkéről, szép sárga színű közép nagyságú körte, olvadó husu.

Római cukor körte, Brassaitól, kisdéd, közép minőségű, de bőtermő.

Szeptemberi muskotály, Brassaitól, közép nagyságú jó ízű körte.

Böventermő pergament, Brassaitól, közép nagyságú, olvadó husu jó körte.

Bon chrétien William, Brassaitól, nagy, felséges ízű, olvadó husu körte, bőven terem s tenyésztésre kiválóan ajánlható.

Alexander Douillard, Brassaitól és Szentgyörgyi Józseftől, nagy, olvadó husu, pompás ízű körte; igen termékeny.

Sterkmann, Brassaitól, felséges ízű zamatos körte.

Névtelen, Veres-Csapó kertből, édes, leves jó körte és sokat terem.

Névtelen, Veres-Csapó kertből, piros apró körte, lé nélküli, közép minőségű, piacos gyümölcs.

Praesident Müller, Veres-Csapó kertből, középnagy, kissé kemény husu, közép jóságú körte, azonban szép színénél fogva piacos.

3., Szilvák.

Imperial rouge, a gazd. egyesület köztelkéről, kissé hosszukás alakú, sötét piros színű jó szilva.

Urbanek damaszka, apró fekete rosz szilva.

Pisztrang reine claude (reine claude magonc) Szentgyörgyi Józseftől, sárga színű, kerekded, közép minőségű szilva.

Admiral Rigny, a gazd. egyesület köztelkéről, nagy, fehér sárga színű, közép minőségű szilva.

Victoria, a gazd. egyesület köztelkéről, nagy, veres színű, tömött husu, bőtermő szilva.

Fehér indiai, ifj. Bodor Páltól, közép nagyságú, vad cukros ízű; tenyésztésre nem ajánlható.

Lucas korai, a köztelekről, alak-, nagyság-, iz-, színtekintetében a besztercei szilvával megegyez, csak hogy ennél jóval korábban ér.

Diaphane, a köztelekről, kerekded, zöld színű, nagyon édes ízű jó szilva.

Walesi herceg, a köztelekről, kerekded jó szilva.

Piros pedrigan, a köztelekről, apró piros gyenge minőségű szilva.

Apró sárga mirabelle, Szentgyörgyi Józseftől, nagyon apró, igen édes szilva, bőtermő.

Kaukázusi szilva, (füge szilva) a köztelekről és Brassai Józseftől, feltűnő hosszú és jó szilva, bőtermő.

Olasz szilva, a köztelekről, a beküldött példányok mindenike annyira férges volt, hogy megízlelni nem lehetett.

Cooper large reede, Szentgyörgyi Józseftől, kerekded kék színű szilva, közép minőségű.

Washington, Szentgyörgyi Józseftől, óriási nagy tojásdad alakú, veres színű szilva, középminőségű; bőtermő.

Sárga nagy szilva, Szentgyörgyi Józseftől, nagyon édes ízű és termékeny.

Veres Ferencz magoncza, Csapó-Veres kertből, nagyon jó ízű kis piros szilva.

Diadem szilva, Csapó-Veres kertből, közép nagyságú és minőségű kék színű szilva.

Fehér pedrigan, Csapó-Veres kertből, közép nagyságú nagyon édes szilva.

4., Őszi baraczkok.

Admirable, közép nagy zöld színű, nem volt tökéletesen érett.

Paulina, nagy zöld színű, finom zamatos baraczk.

Mike szépe, nagy közép minőségű baraczk.

Belle de Vitry, nagy igen leves jó ízű baraczk.

Korai bibor, nagyság és íz tekintetében mint az előbbi.

Magdolna, igen nagy bársony piros színű, finom ízű baraczk.

Korai kegyencz, középnagy, leves, kissé kesernyés ízű.

Labourdie, nagyon piros és ropogós husu, jó minőségű.

Montreuil noir, nagy finom olvadó husu, leves; tenyésztésre kiválóan ajánlható; bőtermő.

Ezen baraczkok mind az erd. gazd. egyesület köztelkéről valók s az egy Mike szépe-t kivéve mind finom, nemes baraczkok.

Baraczk magonc, Szentgyörgyi Józseftől, nagy lé nélküli, közép minőségű.

Baraczk magonc, Szentgyörgyi Józseftől, nagy piros színű jó leves baraczk.

Baraczk magonc, Szentgyörgyi Józseftől, nagy leves kissé kesernyés ízű baraczk.

Baraczk magonc, Szentgyörgyi Józseftől, középnagy kissé piros színű, nem igen leves baraczk.

Baraczk magonc, Szentgyörgyi Józseftől, nagy, kissé hosszukás, sárga, pirossal árnyalt jó baraczk.

5., Szőlők.

Korai mallinger, kiváló édes ízű, nagyon korai voltánál fogva tenyésztése melegen ajánlható.

Burgundi, (Jakab szőlő) eléggé ismert fekete korai tömött kisszemű szőlő.

Passa tutti, kedves muskotály zamattal, igen finom csemegezőlő.

Muscat Hambro, muskotály zamattal nincs, azonban finom édes csemegezőlő.

Fehér bajor, kissé hosszukás szemű szőlő, az izlelt példány még nem volt teljesen megérve.

EGYVELEG.

* Mint tapasztalt kádár és borász Röllich Ven-
czel ajánkozik, lakása Kolozsvárt nagy-hidutca 10-ik szám
alatt. Ajánljuk szőlőtermelő közönségünk szives figyelmébe.

* A kolozsvári lóversenyek f. évi octoberhó 9-
én és 11-én mindíg délután 2 órától kezdődőleg fognak meg-

tartatni. Az idej nevezések között több magyar sportsman nevével találkozunk, ki tudtunkkal a kolozsvári gyepen még nem futtatott; a versenyek eredményét annak idején közölni fogjuk.

* Felhívás a Pomologia kedvelőihez. Folyó októberhó 11-én azaz vasárnap d. u. 4 órakor gyümölcsizelés fog tartatni az erdélyi gazd. egyesület titkári irodájában (sétátér-teleza 13. szám) melyre a kertészeti szakosztály t. tagjai és egyáltalában a gyümölcsészet barátjai ezennel meghivatnak.

Szerkesztői posta. „Gazdaságot kedvelő néptanító“-nak: névtelen cikkeket nem közölhetünk.

Felelős szerkesztő: **GAMAUF VILMOS.**
Főmunkatárs: **Vörös Sándor.**

Hirdetések.

Takarmányban szükölködők részére.

Alólírt ingatlan biztosítás mellett az 187 $\frac{1}{2}$ év téli szakára, őszi és tavaszi legelőre elvállalok két-három esetleg négyszáz darab juhot, ötven darab szarvasmarhát sajátjaim között kiteleltetni — vagy illő árban kész venni juhokat vagy szarvasmarhát is. Személyesen értekezhetni, Rugonfalván, Udvarhelyszékben, utolsó posta Székely-Keresztur.

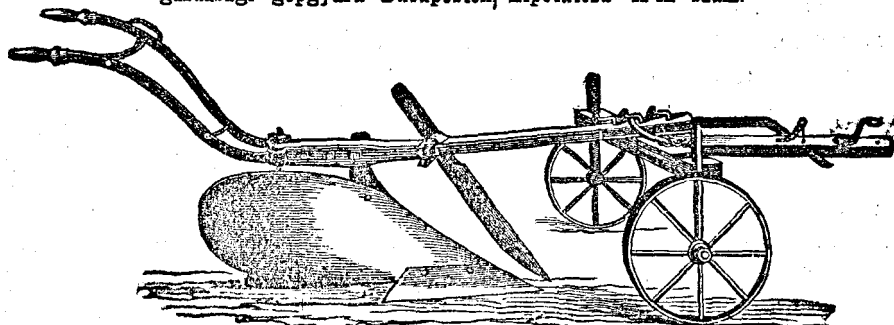
JEDDI LAJOS,
földbirtokos.

(27.)

(2—3.)

Gubicz András utóda

gazdasági gépgyára Budapesten, Lipótteleza 41-ik szám.

(28)

(1—6)

A szántási időnyre bátorkodom a t. cz. gazdaközönség figyelmébe az általános elismerésben részesült

GUBICZ-féle ekéket

ajánlani, az árak a körülményekhez képest mérsékelték, s egyes részekkel is szívesen szolgálók.

Ajánlom egyszersmind magtakaró és ket-tős ekéimet, boronákat, rögtöröket, szecs-kavágó s egyéb, gazdasági eszközöket. Kívánatra árjegyzékkel bérmentve szolgálók.

Tisztelettel

Gubicz László.

Felhívás a t. gazdaközönséghez.

Alólírott elhatározván, hogy a jövő tavasszal kolozsvári magkereskedését lényegesen megnagyítja: tisztelettel felhívást intéz mindazont. cz. gazdákhöz, kiknek netalán eladásra szánt gazdasági magvaik volnának (kis vagy nagy mennyiségben) hogy e tárgyban velem érintkezni szíveskedjenek, ki kész vagyok azokat méltányos feltételek mellett akár készpénzért, akár pedig bizonymányban átvenni. Tájékozássul meg kell említenem, hogy csupán gazdasági magvakat értek mint pl. lencse, borsó, mák, paszuly, törökbuza, bükköny, kanadai zab, luczerna, kendermag, lenmag, repce, gomborka, vagy pedig valami szép és nevezetes magnak való buza vagy rozs, sat. sat. ide nem sorolván a vetemény és virágmagvakat, melyeket közvetlen Erfurtból Platz Károly és fia, porosz kir. udvari mag szállítótól szoktam hozatni.

Tisztelettel

Csiky Imre,
fűszer és magkereskedő
Kolozsvárt.

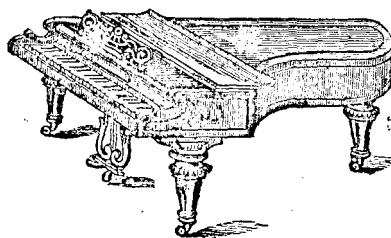
(26)

(3—3)

ZONGORÁK ÉS PIANINÓK.

Mindennemű zongorák kicseréltetnek.

Játszott zongorák 80—250 forintig

Zongora
nagy raktár

Triska Ferencz

Kijavító
intézet

Kolozsvárt.

☞ a távirdai hivatalal szemben ☜
Árjegyzékek bérmentve.

Zongora hangolás bármily távol
vidéken is olcsó áron elvállaltatik.

(21)

(16—26)

Jelzálog-kölcsönök

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett földbirtokra — daczára a jelenlegi zilált pénzvizonyoknak — 1000 frttól a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb módozat mellett törlesztésre gyorsan eszközöl.

A hat. eng. általános

Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda

Kolozsvártt, „Ovár, bástya-utca 6. sz. (Ertekezhetni posta utján, vagy személyesen, naponta d. u. 1-től 4-ig.) 41—52

TARTALOM: Értesítés. — Értesítés.

Az erdélyi gazdák harmadik vándorgyűlése.
— Gazdasági szemle a bécsi közkiállítás.
son. (folytatás.) — Társalgó. — Gyümölcs-
izlelés 1874. szeptemberhó 6. 13. 20 és 27-
én. -- Egyveleg. — Hirdetések. Piaczi árak.

„VICTORIA“ biztosító társaság Kolozsvártt.

FELHÍVÁS

(3)

(20—26)

takarmány és gabona készletek tüzelni biztosítására.

A naponként ijesztő mérvben előforduló tűzkárok, melyek gyakran egész községeket hamvasztanak el, alkalmat nyújtanak most különösen az aratás idején és multával a t. gazda közönség figyelmét a „Victoria“ irányozni, mely tűzkár ellen biztosítást nyújt minden nemű: takarmány neműekre, szalmás és szemes gabonákra, úgy fedél alatt mint szabadban, (ez utóbbiaknál a biztosítás érvénye elcséplés után a magra is kiterjed; mihielyt annak hová rakása előre bejelentetett:) továbbá: eséplő gépekre, helyt vagy uton, gazdasági és lak épületekre, marhákra, kint és bent, gyárakra, készletekre, gazdasági eszközökre stb.

A biztosítás érvénye kiterjed úgy a magán a biztosított tárgyon kiütött, mint szomszédtól átharapóztott tűz általi károsodásra, végre a villámcsapás által előidéztett tüzesetre is. A mentés vagy kihurczolkodás által előidéztett károk szintén megtérítettnek.

A díjak a lehető olcsóra szabvák s nagyobb biztosító feleknél külön kedvezmények is nyújtanak.

Az előforduló károk köztudomás szerint azonnal rendeztetnek és fizettetnek.

A „Victoria“ évek óta Erdélyben a legtöbb kárt fizeti s ily czimen már eddig is több mint

Négy millió

forintot juttatott vissza a közönség kezébe.

A szükséges nyomtatványok, feltételek, díjazások stb. betekintheők a vidéki ügynökségeknél, úgy helyben a központon is.

Kolozsvártt, 1874 nyarán.

A „Victoria“ biztosító társaság vezérügynöksége.

Piaczi árak.

A kolozsvári kereskedelmi s iparkamara hivatalos adatai nyomán.

A heti vásár		Egy osztrák mérő — 2 nagy véka					Egy mázsa		Egy bécsi öl	1 font
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	zab	török-buza	széna	szalma	tüzifa	marha hus
Ára a krajczárokbán										
Kolozsvár	octob. 8	460—480	270—290	260—280	140—150	330—350	155	85	900	20
Nagy-Várad	sept. 29	400—500	360—380	250—340	130—170	—	120	30	800	24
Maros-Vásárhely	octob. 1	400—450	300—330	260—300	110—130	—	210—250	40—100	1060	20
Károly-Fehérvár	octob. 3	435—450	310—325	275—290	150—163	—	160—170	80—100	900	20
Nagy-Szeben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó	julius. 31	451—554	414	293—313	161—168	367	—	—	—	20
Besztercze	sept. 15	500—540	480	390	150	—	120—160	95—150	600	14
Nagy-Enyed	octob. 1	420—450	370—400	300—350	130—140	—	260—270	40—50	800	18
Szamosujvár	octob. 5	400—480	340—380	300—310	130—140	—	200	50	1200	16
Deés	octob. 6	500—520	440—480	300—320	120—130	—	140—150	50—80	800	15
Torda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Erdélyi földtehermentesítési kötvény 76 frt — kr. Ezüst árkelet 103.70

Bécsi marhavásár: Felhajtattott 4161 darab hizó ökör. A forgalom gyenge; árak, gallicziai 31 $\frac{1}{2}$ —32 $\frac{1}{2}$ frt. magyar hizó ökör 30—32 $\frac{1}{4}$ frt. a vágósúly mázsája.

Nyomatott K. Papp Miklósnál Kolozsvártt